

# KOMETENNIEUWS

Reinder Bouma

1989 is druk bezig te proberen een nieuwe recordjaar te worden voor komeetontdekkingen, want tot nu toe (eind november) zijn er al 28 genoteerd, slechts 5 minder dan het recordjaar 1987.

En wat natuurlijk wel zo leuk is, er zijn regelmatig tamelijk heldere objecten bij. Begin december zijn er twee kometen in het bereik van kleine kijkers.

*Helin–Roman–Alu (1989v)* was de eerste van drie kometen, die in oktober met de 46 cm Schmidt op Mt. Palomar werden ontdekt. Hoewel slechts van magnitude 13 bij ontdekking op 1 oktober en daarom aanvankelijk weinig belovend, nam hij in de laatste twee maanden sneller dan verwacht in helderheid toe. In december is hij op zijn helderst rond magnitude 9,5, wanneer hij hoog aan de avondhemel staat. Periheliumdoorgang is op 15 december op 1.0497 AE van de zon. In de eerste maanden van het nieuwe jaar neemt hij geleidelijk in helderheid af en kan dan het beste (hoewel cirkumpolair) aan de ochtendhemel worden waargenomen. In tabel 1 is een efemeride gegeven. De data in de kolommen 6–9 gelden voor Utrecht op het moment dat de zon 18° onder de horizon staat.

Komeet *Aarseth–Brewington (1989a1)* werd door een Noorse en een Amerikaanse waarnemer op 16 november ontdekt. Hij bevond zich toen nabij de grens van Corona Borealis en Hercules en was al magnitude 8,5. Hij nam snel in helderheid toe, maar bewoog helaas ook snel zuidwaarts. Hij volgt dus voor ons een ongunstige koers (voor iedereen trouwens!). Gedurende de eerste helft van december is hij nog vanaf onze breedte te zien, bij voorkeur aan de ochtendhemel. Periheliumdoorgang is op 28 december op slechts 0,307 AE van de zon. Jammer genoeg staat hij dan al ver ten zuiden van de zon. Toch zullen onze tegenvoeters ook weinig plezier aan deze komeet beleven. Eind december staat hij slechts 19° van de zon en is dan alleen diep in de schemering te zien met een helderheid van mogelijk 2,5 á 3. Hierna neemt de elongatie langzaam toe tot 27° rond 20 januari om vervolgens weer langzaam af te nemen, terwijl al die tijd de helderheid snel afneemt.

Een efemeride is in tabel 2 gegeven. De data in de kolommen 6–9 gelden hier voor een zonshoogte van –15°. •

		$\alpha$ (2000)	$\delta$ (2000)	el.	$M_v$	Ho (av.)	Az (av.)	Ho (mo.)	Az. (Mo.)
Dec	4	19 <sup>h</sup> 48 <sup>m</sup> .0	+40°20′	76.1	9.7	57	268	10	32
	9	19 <sup>h</sup> 35 <sup>m</sup> .8	+42°19′						
	14	19 <sup>h</sup> 24 <sup>m</sup> .1	+44°09′	72.6	9.7	50	284	20	42
	19	19 <sup>h</sup> 12 <sup>m</sup> .6	+45°55′						
	24	19°01 <sup>m</sup> .1	+47°36′	71.9	9.9	42	297	30	49
Jan	29	18 <sup>h</sup> 49 <sup>m</sup> .5	+49°15′						
	3	18 <sup>h</sup> 37 <sup>m</sup> .4	+50°54′	73.9	10.2	35	310	40	55
	8	18 <sup>h</sup> 24 <sup>m</sup> .6	+52°35′						
	13	18 <sup>h</sup> 10 <sup>m</sup> .6	+54°19′	78.1	10.5	30	32.3	50	58
	18	17 <sup>h</sup> 55 <sup>m</sup> .0	+56°06′						
	23	17 <sup>h</sup> 36 <sup>m</sup> .9	+57°57′	84.6	10.9	26	336	60	57
Feb	28	17 <sup>h</sup> 15 <sup>m</sup> .5	+59°49′						
	2	16 <sup>h</sup> 49 <sup>m</sup> .5	+61°38′	92.9	11.4	25	351	69	49
	7	16 <sup>h</sup> 18 <sup>m</sup> .0	+63°14′						

Table 1: *Komeet Helin–Roman–Alu (1989 v)*

		$\alpha$ (2000)	$\delta$ (2000)	el.	$M_v$	Ho (av.)	Az (av.)	Ho (mo.)	Az. (Mo.)
Dec	1	16 <sup>h</sup> 22 <sup>m</sup> .4	+17°10′	39.0	7.1	14	279	17	83
	6	16 <sup>h</sup> 23 <sup>m</sup> .8	+12°07′	35.2	6.3	7	279	16	92
	11	16 <sup>h</sup> 25 <sup>m</sup> .5	+6°00′	31.2	5.5	0	279	15	100
	16	16°28 <sup>m</sup> .8	–1°48′	26.8	4.4			12	109

Table 2: *Komeet Aarseth–Brewington (1989 a1)*